

Decimusquintus

gligit ab alijs querere. Tercio ex supbia. vt qñ quis nō humiliat intellectu suū. vt. s. sapientioribz z melioribz se velit credere. Quarto ex singularitate. qua quis sensum sequens propriū nō cōformat se alijs: nec sequitur vias cōmunes doctorū. Quinto ex affectu inordinato: qui sepe inclināt consciām ad id qđ homo vult vel appetit. et sic facit eam a sua rectitudine deuiare. Sexto ex pusillanimitate qua quis timet non timēda sūm rectū iudiciū rationis. Septimo ex pplexitate qua qđ se credit inf duo peccata positū esse quoz alterum impossibile sit dedinare. Octauo ex humilitate q̄ error ex cordis puritate procedit. Vñ Greg. Bonaz mentiū est ibi culpā pgnosce re vbi culpa nō est. D3 g̃ p̄fessor vel cōsiliari⁹ ppter passionē conscie erronee patiens esse z infirmatī cōpati: z cū omī benignitate cōsulare ac ligamina ei⁹ cum discretiōe soluere. Conscia em̄ erronea etiā multū laudis hz. Nā quasi nihil est in ea de malo culpe. s. solū error in intellectu seu apprehēsiua p̄tute: z multū de p̄fectiōe. scz timor z amor dei. Vñ nō sunt deridēdi talē habētes infirmitatē s. magis laudādi: vtpote qđ adeo vrgēt charitas z timor dei filiat: q̄ p toto mūdo nollēt deū scāter offendere pctō mortali. licz timor vehemēs deū offendēdi z dubitatio de agēdis nōnullos h̄mōi intm p̄turbet q̄ leprā vel aliū morbū quissimū eligerēt vt a tali essent infirmitate supportati: qm ob h̄ multū est cōpatiendū. suntqz gr̄iose z benigne p̄tractādi. Quos nimirū z h̄ p̄t consolationē q̄ sua infirmitas est curabil. q̄ qz magni viri hac infirmitate scrupulose conscie vñ sunt laborasse. q̄ tandem curati fuerunt deo coopante.

Quintusdecimus liber cōtinet cōsolationū remedia oportūa z turbatiua q̄ opponūt sp̄ali sp̄i aīe securitati z tranquillitati. Et hz capla decē.

Liber

I	De solatōe sup pusillānimitate v ^l timiditate
II	De Timore hominū.
III	De Timore raptorū
IIII	De Timore diabolice impugnationis.
V	De Timore mortis in genere.
VI	De Timore mortis tpe tonitruorū
VII	De timore mortis rōe cuiusuis pccatū iminētis
VIII	De Timore purgatorij vel inferni
IX	De dubitatione pdestinationis
X	De despatione ppter graues culpas.

De cōsolatione sup pusillanimitate siue timiditate
 Rimo igitur noli de pusillanimitate seu timiditate turbari: quia etsi mala sit ei⁹ cōditio: a peiore tamen te pseruat: videlicet a psumptione seu psumptuositate in multa mala precipitante. Nimirum in psumptuosis fignat et relucet supbia: que teste scriptura odibilis est coram deo et hominibus. Pusillanimitas autem quis non sit pccatus. tamen virtuti humilitatis deo grē et hominibus magis est vicina. Presumptuosi enim multi sunt duri et infesti. pusillanimes autem solent alijs esse blandi. Presumptuosi sunt distorti et inquieti: pusillanimes autem sunt pacifici et quieti. Presumptuosi solent esse in verbis excessiui. pusillanimes autem patient se habere: nec solent peccare in excessu multiloquij. Hec omnia experientia docet eundem. Et nihilominus propter excessum malicie ipsius psumptiois dicit scriptura. Presumptio nequissima vñ es creata: Sane extremam timiditati oppositum est audacia. et si timiditas rationem mali habeat. in psumtum tamen excludit audaciam sic incōpabiliter pl⁹ ad bonum cōfert quā noceat. Quod quia mala et peccata propter timiditatem sunt ommissa quā per audaciam sunt commissi. vñ Salomon. Vir bonus homo qui spiritus est pauidus. qui homo metus est dure (si quis est audax) corrueat in malum. Et ideo non mirum quod vbi vñ pusillanimitas

ma vel e
 ppter au
 neq au
 animar
 cū illa ē
 sunt. ē
 cor qu
 aut au
 futuq
 lebis
 diu
 perit

S
 ducā
 cur
 a ma
 boni
 te dñi
 do ni
 erat
 libe
 fial
 z m
 Tu
 defu
 dei
 dr. 2
 sup
 tunc
 bo
 in

Decimus quintus

mis vel timidus infernum meruit: vbi mille vel plures
propter audaciā z h z in alio secdo cadere meruerūt. *De*
niq; audi Senecā illustrē te cōtra timores inordinatos
animantē iposq; dissuadentē. Nō sis inq; miser añ tps
cū illa q̄ velut iminentia expausti forte nuncq; ventura
sunt. Quedā nos magis torquet q̄ deberēt. qdam aut
torquet q̄ntū deberēt. qdam torquet cū oīno nō deberēt
aut augem⁹ dolorē: aut fugim⁹: aut pōcupam⁹. Si ei
futura est. qd inuat dolori suo occurrere. Satis cito do
lebis cū venerit: interim tibi meliora pmitte. Aliqñ gla
dius ab ipa ceruice reuocat⁹ est. z aliq; suo carnifici su
perstes fuit. *Hec Seneca.*

De Timore hominū.

Ca. II.

Sed z inordinatū timorē hoīm in gñe valēt tria
p̄cipue. s. deū timere. deū amare z i eo sp̄are seu fi
ducia h̄re. *De timore dī Ecclesiē.* Timētī deū nō oc
currēt mala. s. in tentatiōe de⁹ illū p̄seruabit z liberabit
a malis. *De amore dī Petr⁹.* Quis est q̄ vob noceat si
boni emulatores fueritis. *De spe z fiducia dī P̄s.* In
te dñe sp̄au nō cōfundar in eternū. *Et itez.* In te confi
do nō erubescā. *P̄s q̄z p̄positū p̄ exe^m.* Nā z Susanna
erat fiducia h̄is i dño: z a morte ad quā dānata fuerat
liberata est. Sint q̄ dicta tria sil. nā funicul⁹ triplex dis
ficale rumpit. Nō q̄ nimis timeas hoiez. deū pot⁹ time
z mādāta ei⁹ obfua: qz hec debēt eē sil iūcta. vñ *Breg.*
Timere deū est nulla q̄ faciēda st̄ bona p̄terire. vñ *Ec*
clesiastic⁹. Qui timet deū nihil negligit. Imōi timorē
dei vtilitatē ad futura extēdens z ad p̄ns referēs. *Aug.*
dī. Timor dei securitatē gñat sempiternā. Time euz q̄
sup oēs est: z nullū homiēm formidabis. *hec Aug⁹.* Et
tunc dicere poter⁹ cū p̄s. Fiducialit agā in eo z nō time
bo. *Et rursum.* Dñs adiutor meus z p̄tor meus est
in ipō sperauit cor meum z adiutus sum.

D s

Liber

De Timore Raptorum

Ca. III.

Sunt etiā remedia multa spēaliter p̄tra nūmū cū timorē raptorū. Valēt em̄ fiducialit̄ dicere officium de sc̄a cruce. z spēalr. Protege dñe plebē tuā p̄ signū sc̄e crucis. Valēt dicere fiducialit̄ officiū de br̄a ygie Salve sc̄a parēs: cū euāgelio In p̄ncipio zc. Valēt dicere b̄ndictōem itinerantiū. Deniq; cōtra timorē raptorū valēt dicere fiducialit̄ z spēalit̄ in o cārsu eoz hanc b̄ndictionē. De⁹ me⁹ de⁹ me⁹ de⁹ me⁹: de manu inimicorū meoz extollas me z libera me p̄pter nomē sc̄m tuū ab his q̄ appropinquāt mihi: qm̄ int̄ multos eras me⁹ cum. De⁹ me⁹ adiutor me⁹. de⁹ me⁹ refugiū meū. de⁹ me⁹ liberator me⁹. In h̄ co gūi qm̄ voluisti me qz non gaudebit inimic⁹ me⁹ sup me. Hāc b̄ndictōem quidaz frater de mane iter piculosum arripitur nocte p̄cedentē somniavit: de quo gaudebat z in somnis sibi dictū fuit q̄ illa vti deberet benedictōe: z sic secur⁹ esset. Cum⁹ rei experimentū postez ab ip̄o z ab alijs fuit exptū. Ueruz vt in periculis latronū. in piculis raptorū sis magis securus: p̄uenias pericula te muniendo tribz p̄ius exp̄ssis munimentis. scz timore dei. amore. ac fiducia seu spe firmiter concepta.

De timore diaboli impugnationis. Ca. IIII.

Rursum nec timere debes diabolu nocere volentē nō tñ valentē impeditū p̄ mag⁹ potentē. vñ Aug. Diabol⁹ plerūq; vult nocere z nō p̄r. qz p̄tās ipsa sub p̄tate est. Nā si tantū nocere posset diabol⁹ quantū veller aliquis iustoz non remaneret. Vñ z Amb. Nā si q̄s p̄ter timorē vixisset: nūq; accepisset i eo p̄tatez diaboli⁹. aut si accepisset: nō vt p̄deret: s̄ vt probaret. Sine p̄missione dei diabolu nocere nō posset q̄scas. ne potēs. nā diaboli magis timeas q̄ diuinitatis offensam. Vñ Bern. Demonū ē mala suggerere, n̄m est vō p̄sentire

Quotie
los letis
tuat v
crina f
demon
ment
medit
Sāc
Lur
aur z e
q̄ scia
no eē
iuste p
datur
videt
li finia
p̄missi
multū
oculos
miane
monu
delic
quor
Ex
esset
inreg
Derr
ret. ita
culo

Q
D

De amulq̃ntis

Quociens em̃ resistimus totiens eos superamus: angelos lenificam⁹. deū honoram⁹: q̃ incitat vt pugnem⁹ ad iuuat vt vincam⁹. p̃solidat ne deficiam⁹. Audi etiā doctriā sc̃i Antonij fr̃es suos sic alloq̃ntis. Varias inq̃ demonū nescis insidias. credulitatē nois q̃m ṽris figite mentib⁹: ⁊ vniuersi demones fugabunt. Et sumis h̃ res mediū a p̃trario sensu: q̃ sicut Vincenti⁹ scribit i speculo Sāctus Longin⁹ ait ad demones habitantes in idol. Cur habitat⁹ in idol: Et r̃nderunt. Vbi d̃is nō nola tur ⁊ ei⁹ signū nō est positū ibi est habitatio n̄ra. Deniq̃ q̃ sc̃as diabolicarū artū ⁊ superstitionū deceptōes bonis nō eē timēdas. s̃ prauis hoib⁹ ⁊ fidē adhibētib⁹ deo hec iuste p̃pter eorū p̃ctā p̃mittēte. Vñ Aug⁹. Hec p̃tās tā datur imundis spiritib⁹ vt prauos hoies seducant. illos videlz q̃ spernūt veritatē ⁊ credūt mēdacio: ⁊ iuxta Pauli sniam. sanā doctrinā nō ferunt. hec Aug. Insup p̃tra p̃missa quib⁹ prauī hoies merent seduci tanq̃ execatis multū valere videt ille p̃sus psalterij. Illumina domine oculos meos ne vnq̃ obdormiā i morte: neq̃ dicat iniūcijs me⁹ p̃ualui aduersus eū ⁊c. Ferē em̃ quendā de moniacū Alberto magno hec p̃ba vel filia dixisse: q̃ vñ delictet sc̃aret quendā p̃sum in psalterio: quicunq̃ illum quotidie diceret nunq̃ ad sui damnatōem seduci posset. Et cū ille requisit⁹ noller dicere Alberto q̃s ille versus esset Albert⁹ r̃ndens dixit. nisi dixeris illū ego omī die integrum psalteriū legam. ⁊ p̃ consequēs etiā p̃sum illū Demon timens hoc p̃ eum fieri: ne tantū bonum faceret. fatebatur ei q̃ esset versus ille sc̃z Illumina domine oculos meos ⁊c.

De timore mortis in genere Ca. V.

Queterum nō timeas mortē. ⁊ statū tuū amaritudie plenum terminari nō trepides p̃ eam. Vñ Amb. Dors quidē nū omēs absoluat: paucos delectat. As

Liber

vero non est viciū hoc mortis s; nostre infirmitatē qui voluptate corpis z delectationib; vite istius capimur. et cursum hunc cōsummare trepidam; in q̄ pl⁹ est amari tudinis q̄ voluptatē. hec Amb. Profecto vite p̄ntis cō tempt⁹ hoīem quietū z securū reddit. Vos em̄ expiētia q̄ sic met⁹ facit hoīem inq̄etū z anxiū. sic z p̄cept⁹ illi z ruius quietū facit z securū. Un̄ Sen. Pusilla res ē hoīs vita s; ingēs res est cōceptus vite. Hāc q̄ contēpserit se, curus videbit maria turbari. secur⁹ despiciet horridam faciem fulminātis celi. Quid ad me q̄ mag⁹ sint quib; pereō. ipm̄ perire magnū nō est. S; ad timorē mortis excludendū req̄ritur q̄ hō q̄ ad aiā sit bene expeditus ad moriendum.

De timore mortis tpe tonitruoz.

Ca. VI.

Specialit̄ aut̄ qn̄ st; tonitrua: mori p̄ fulminia z tēpe states mun⁹ timeas: bñ Johis (q̄ fili⁹ tonitruū ap pellat) sacrosctm̄ euāgeliū In p̄ncipio erat verbū: tecū habeas. vlt̄ ipm̄ oī die a sacerdote audias: vlt̄ p̄ te le gas: z sp̄aliter qn̄ est tēpestas. Hoc em̄ in trib; religiof sil̄ p̄ campū cūctib; fers̄ exptū. q̄z duo q̄ p̄dictū euāgeliūz ip̄o die nō audierāt: tēpestate maria veniēte paulli inte rierunt. z tertius q̄ p̄dictū euāgeliū ista die audierat so lus euasit: Valet em̄ refugū p̄ mentis deuotōez ad vir ginē gl̄iosam: z ip̄a erit tibi p̄sidio z fulminis lesionem. Un̄ Cesari⁹ de q̄dā sac̄dote narrat q̄ antiphonā (sal ue regina) ad oēs horas dicere p̄suevit. Et cū die q̄daz campū p̄trāfret: orta st; tonitrua tā valida vt vires am bulād; sibi adimerēt. Veniēs tandē cū multo labore sil̄ z timore ad eccl̄iam ip̄am intrauit z corā altari se p̄ster nens. p̄ ip̄a tēpestate dñam Mariā interpellauit: z ecce matrona p̄gnet vult⁹ miriq; decoris de altari ad eum veniēs allocuta ē eū dicēs. qz antiphonā Salue regina zc. libent̄ z freq̄nter decantās: nūq; fulmina neq; toni

ma quoz
De tim
Liber
Spect
usu
alicu⁹ ac
ter sprari
tis bono
tueret ai
gerio em̄
mortis p
as saltē co
tus si fuer
teris. Lu
De
S. Ia
Indi
ad
ctus. Mi
tar. samit
duat qu
De
P
re
eli
star cū d
ap̄loz
viam vt
nistrabi
mirū bo
rum sub
putes a
bata est

Decimusquintus

tua quorū timore sepe affligeris te ledent.

De timore mortis rōne cuiusvis piculi imminētis.

Scias etiā qđ timorē fulguris z tē. **Ca. VII.**
pestat: z vltimē timorē mortis imminētis rōne cuiusvis piculi: nihil est meli⁹ qđ non esse sibi consciaū
alicui⁹ actuali pccati: vlt qđ se eē a pccatis iustificatū. z h̄ firmē
ter sprare. Un̄ egregiū p̄bū dī Greg. Nullū gen⁹ mortis bono z recte viuēti hōi metuendū est. Cur em̄ me
tueret cū sc̄ptura dicat. Just⁹ si morte p̄ccati. siue. in refri
gerio erit. An̄ piculū qđ pccatū tua cōfitearis discrete. qz si
mortis piculo imminente oportunitatē cōfiteendi nō habe
as saltē conterar⁹. qđ p̄r fieri in ictu oculi. z sic iustifica
tus si fueris optabile erit tibi mori. z veracit̄ dicere po
teris. Cupio dissolui z esse cum christo.

De timore purgatorij vel inferni. **Ca. VIII.**

Sed autem timor purgatorij vel inferni deterreat te:
inde gaude: quia te a mortalibus culpis retrahit et
ad p̄m am agendam adducit. cuius multi sunt fru
ctus. Un̄ Aug⁹. P̄m̄a languores sanat. mortuos susci
tat. sanitatē auget. supbiā refecat. z fūialem timorem in
ducit qui manet in eternum.

De dubitatione predestinationis. **Ca. IX.**

Proterea si vis vt dubitatio de p̄destinatōe z salu
te te quicquid nō molestat. spera in dño atq; satage vt
electio tua p bona opa fiat certa: qz certa electio nō
stat cū dubitatōe probabili. Ad h̄ em̄ hortat princeps
aploz Pet⁹ dices. Fr̄es satagite vt p bona opa certa z
viam vocatōnē z electiōnē faciatis: sic em̄ abūdant mī
nistriabit vob̄ itroit⁹ i etnū regm̄ dñi nr̄i iesu ch̄i. Al
mirū bona opa si feceris: te ad celoz regē tanq; p̄destina
tum subleuabunt. Un̄a em̄ cū illi te esse p̄destinatū re
putes ad salutē. Quēadmodū em̄ aqla ab efno p̄desti
nata est ad volandū sursum. nō tñ sine pennis q̄b̄ subleu

Liber

natur ad celū aereū : cuius pullos si videres in nido aq̃
huc nudos: dubitare posses de futuro eorū volatu. qđ
dubium nō maneret pbabile si pēnas eorū videres cre-
cere. Ita pfecto est de hoīe pdestinato ad regnū celeste:
non sū nudam ei⁹ subam : s; vna cum bonis z p̃uosis
operib; tanq̃ pēnis ipm subleuantib;. Ob qđ dīc P̃s.
Quis dabit mihi pennas sicut columbe z volabo z re-
quiescam. Hoc ȝ solum supest p̃siliū vt curramus et
contēdam⁹ cōplacere ei q̃ nos vocauit. Dīcī em̃ Aug.
q̃ sic p̃oordinata est diuina pdestinatio vt ad eā p̃ bono-
rum opēz p̃seuerantiā pueniam⁹. Vñ z Greg. Ea que
sancti viri orando efficiūt ita pdestinata sunt vt p̃cijs
obtineant. Nam ipi pennis regni pdestinatio ita est ab
om̃ipotentī deo disposita vt ad h̃ electi ex labore pueni-
ant: quatin⁹ postulādo mereant accipe qđ eis oīpotēs
de⁹ aī secula disposuit dare. hec Greg. L esset itaq̃ tua
dubitatio: s; nō succedat p̃sumptio q̃ regnū celoz nbi p̃-
mittas nullo merito rīdente. z declines mag⁹ ad spem
certā bonis opib; innitente. Hāc nimirū spem nō modē
cū poterit p̃fortare dictū Bern. de nrī cōditoris merito
intm̃ p̃fidentis: q̃ cū infirmitate qñq̃ sibi videret ante
tribunal dñi p̃ntari z sathan cōtra ipm multa dicere: rī-
dit. Regnū celoz dupliā iure dñs me⁹ obtinet. s. heredit-
tate p̃ris z merito passiōis. altero ip̃e p̃tent⁹: alterz mi-
hi donat. ad hoc cōfusus inimicus decessit.

De desperatione ppter p̃ces culpas

Ca. X.

Desp̃ratio: cū tibi sit pot⁹ cū spandi q̃ post casuz p̃ccā-
sequat eq̃lis ei a q̃ cecidisti p̃tut⁹ p̃fectio. vñ Greg.
Nōnūq̃ culpa fortū occasio p̃tutis sit. Vñ z Bern.
Vbi sup̃abundauit delictū sup̃abundare p̃suevit z gr̃a
Cur ȝ non oīni pusillanimitate deposita sperares z tu
post peccata contēq̃ gr̃am iustificatiōis consueta; dari

q̃s p̃fecti
anis. U
ratio q̃
non couē
si nō plac
quis sit.
Aug.
z Hier
disciplina
p̃o p̃ccā
Nemo
speret m
care deli
re arder
tia. Vñ
viterum
dum pe
acceptū
debatu
erga sit
qđ z
loquū

E

p

m

lor

p

A

Decimus quintus

alijs. prefertim cū detestatioe memoriā habentibz de peccatis. **Uñ Chrys.** Nō est ad prutem villa talis ethoratio q̄lis est peccatoz recordatio. Et certe pctā p̄terita non coudemnāt: s̄ nec iudicāt (hoc breui z leui addito) si nō placēt. **Uñ Amb.** Non querit quid q̄s fuerit sed quis sit. p̄terita em̄ nec p̄demnāt nec iudicant. **Uñ Aug.** Non nocēt mala p̄terita si non placent. **Uñ Hiero.** Dicite inquit discipulis eius z petro. q̄ se discipulatu iudicauit indignū qz ter negauit magr̄m. **Ac** p̄o pctā p̄terita non nocēt qñ non placēt. **Et itez Amb.** Nemo diffidat. nemo vetex conscius pctōz pmia desperet. nouit deus mutare sententiam si tu noueris mutare delictū. **Uñ z Greg.** Fit plerūqz gratior deo amare ardens vita post culpā: q̄ securitate torquēs innocentia. **Uñ z Beda.** Multis qui in pace eccl̄ie negligēter vixerunt subito errasse z in flagitia aliq̄ cecidisse p̄fuit dum post casum penitendo erecti vigilantibz dño seruire ceperūt. Et qui pigri ac desides in innocentia stare videbātur: p̄ accedentē sibi ruīnā admoniti sunt solertius erga sibi custodiā s̄ oēs antiq̄ hostibz insidias accingi. **Qd̄ z nos cōcedat Iesus Marie filius in secunda seculorum benedictus. Amen.**

Explicit Consolatoriū theologicū
preclarissimi viri magistri Joannis
de Tambaco Impressum Coloniae
per Martinum de werdena
prope domū Cōsulat⁹ cōmorantē.
Anno dñi. M. d. ix.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

